

прераде, припреме, третирања, паковања, транспорта или складиштења те хране или послједица загађења околине.

Члан 3.

(Изузеци од примјене одређби)

- (1) Одредбе Правилника не примјенјују се на контаминанте који су предмет посебних прописа.
- (2) Стране материје, као што су дијелови инсеката, животињска длака и слично, нису обухваћени овим правилником.
- (3) Одредбе овог правилника не примјенјују се на коштице кajsije, сјменке улјарика са изузетком кикирикја и производе из њихове прераде, који су стављени на тржиште прије његовог ступања на снагу, а на дан стављања на тржиште били су усаглашени с одредбама Правилника о максимално дозвољеним количинама за одређене контаминанте у храни.

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE POGLAVLJE I. PROCEDURE

Члан 4.

(Ограничења)

- (1) Забрањује се стављање на тржиште хране која садржи контаминанте који нису у складу с максимално дозвољеним количинама (у даљњем тексту: MDK), наведеним у Анексу, који је саставни дио овог правилника.
- (2) Количина контаминанта мора се држати што је могуће нижом, колико се то реално може постићи, пратећи добру производачку праксу у свим поступцима наведеним у члану 2. Правилника.
- (3) С циљем заштите здравља људи и на основу става (1) овог члана, гдје је то неопходно, утврђују се максималне толеранције за одређене контаминанте.
- (4) Максималне толеранције утврђују се у форми листе која садржи:
 - a) максималне границе за исти контаминант у различитој храни;
 - b) аналитички лимит детекције;
 - c) методе узorkовања и анализе које ће се користити.

Члан 5.

(Стављање на тржиште)

- (1) Не може се забранити, ограничити или отежавати стављање на тржиште хране која је у складу с овим правилником.
- (2) Агенција за сигурност хране Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Агенција) може привремено забранити или ограничити стављање на тржиште хране која је у складу с овим правилником, на основу нових saznanja или преиспитивања постојећих информација, или сумње да одређени контаминант у храни представља ризик за здравље људи.

Члан 6.

(Мјере)

- (1) Вјече министара Босне и Херцеговине, на приједлог Агенције, прописује мјере које се предузимају у случају појаве опасности од контаминанта у храни.
- (2) Ако hitnost случаја захтијева и не дозвољава другачије, Агенција може наредити provoђење мјера без сагласности надлежних органа, а с циљем заштите здравља људи.

POGLAVLJE II. MAKSIMALNO DOZVOLJENE KOLIČINE

Члан 7.

(Opća pravila)

MDK наведене у Анексу примјенјују се на јестиви дио хране, осим ако то није другачије утврђено.

Na osnovu čl. 16. i 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 104. sjednici, održanoj 8. jula 2014. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O MAKSIMALNO DOZVOLJENIM KOLIČINAMA ZA ODREĐENE KONTAMINANTE U HRANI

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Члан 1.

(Предмет)

- (1) Правилником о максимално дозвољеним количинама за одређене контаминанте у храни (у даљњем тексту: Правилник) прописују се максимално дозвољене количине слједећих контаминаната у храни:
 - a) nitrata
 - b) mikotoksina
 - c) metala
 - d) 3-monohlorpropandiola (3-MPCD)
 - e) policikličnih aromatskih ugljikovodika
 - f) dioksina i polihloriranih bifenila (PCB) sličnih dioksinima
 - g) melamina i njegovih analoga
 - h) akumulirane radioaktivnosti u obliku Cs134 i Cs137
 - i) ostalih metala: arsena (As) ukupnog, bakra (Cu), željeza (Fe) i nikla (Ni).
- (2) Правилником се прописују и мјере које се предузимају у случају прекорачења њихових максимално дозвољених количина.

Члан 2.

(Definicija)

Kontaminant (štetna materija) je tvar štetna za zdravlje ljudi, koja nije namjerno dodata hrani, a čije je prisustvo u hrani posljedica postupaka tokom proizvodnje (uključujući radnje provedene u ratarstvu, stočarstvu i veterinarskoj medicini),

Član 8.

(Sušena, razrijeđena, prerađena i složena hrana)

- (1) Kada se MDK propisane u Aneksu primjenjuju na hranu koja je sušena, razrijeđena, prerađena ili ima više od jednog sastojka (složena hrana), u obzir se uzima sljedeće:
 - a) izmjena koncentracije kontaminanta uzrokovana postupcima sušenja ili razrjeđivanja;
 - b) izmjena koncentracije kontaminanta uzrokovana preradom;
 - c) relativni udjeli pojedinačnih sastojaka u proizvodu;
 - d) analitički limit kvantifikacije (određivanje količine).
- (2) Subjekti u poslovanju s hranom moraju u proizvođačkoj specifikaciji navesti i opravdati poseban postupak koncentracije ili razrjeđivanja za postupke sušenja, razrjeđivanja, prerade i/ili miješanja ili za sušenu, razrijeđenu, prerađenu i/ili složenu hranu.
- (3) Ako subjekat u poslovanju s hranom ne primjenjuje odgovarajuće faktore koncentracije ili razrjeđivanja, ili ako nadležni organ smatra da je taj postupak neprimjeren s obzirom na dato obrazloženje, nadležni organ sam će odrediti dati faktor na osnovu dostupnih informacija s ciljem maksimalne zaštite zdravlja ljudi.

Član 9.

(Zabrana upotrebe, miješanja i detoksifikacije)

- (1) Hrana koja nije u skladu s MDK-om, propisanim u Aneksu, ne smije se koristiti kao sastavni dio druge hrane.
- (2) Hrana koja je u skladu s MDK-om, propisanim u Aneksu, ne smije se miješati s hranom koja prekoračuje MDK.
- (3) Hrana koja treba da bude podvrgnuta sortiranju ili drugoj vrsti fizikalne obrade radi smanjenja količine kontaminacije ne smije se miješati s hranom namijenjenom za direktnu ljudsku upotrebu ili s hranom namijenjenom za upotrebu kao sastojak u hrani.
- (4) Hrana koja sadrži mikotoksine koji su navedeni u Dijelu 2. Aneksa ne smije se detoksificirati hemijskim postupcima.

Član 10.

(Posebne odredbe za kikiriki, ostale sjemenke uljarica, orašaste plodove, sušeno voće, rižu i kukuruz)

Kikiriki, ostale sjemenke uljarica, orašasti plodovi, sušeno voće, riža i kukuruz, koji ne ispunjavaju odredbe o maksimalno dozvoljenim količinama aflatoksina iz tač. 2.1.5., 2.1.6., 2.1.7., 2.1.8., 2.1.10. i 2.1.11. Aneksa mogu se staviti na tržište pod uslovom da:

- a) nisu namijenjeni za direktnu ljudsku upotrebu ili za upotrebu kao sastojak u hrani;
- b) su usklađeni s odgovarajućim MDK-om iz tač. 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.9. i 2.1.12. Aneksa;
- c) su podvrgnuti obradi koja uključuje sortiranje ili drugu fizikalnu obradu i da nakon te obrade nisu prekoračeni MDK-i propisani u tač. 2.1.5., 2.1.6., 2.1.7., 2.1.8., 2.1.10. i 2.1.11. Aneksa i da takva obrada ne uzrokuje druge štetne ostatke;
- d) je na proizvodima jasno označena njihova upotreba i sljedeća napomena: **"Proizvod mora biti podvrgnut sortiranju ili drugoj vrsti fizikalne obrade kako bi se smanjila kontaminacija aflatoksinima prije ljudske upotrebe ili upotrebe kao sastojak u hrani"**. Napomena se stavlja na etiketu svake pojedinačne vrećice, kutije itd. te na originalni popratni dokument. Neizbrisivom identifikacijskom šifrom pošiljke/serije označava se svaka pojedinačna vrećica, kutija i druge pošiljke, kao i originalni popratni dokument.

Član 11.

(Posebne odredbe za kikiriki, druge sjemenke uljarica, proizvode dobivene od njih i žitarice)

- (1) Na etiketi svake pojedinačne vrećice, kutije itd. te na originalnom popratnom dokumentu potrebno je da stoji jasna napomena o predviđenoj upotrebi. Mora postojati jasna povezanost između ovog popratnog dokumenta i pošiljke na način da je u njemu naveden identifikacijski kod pošiljke koji se nalazi na svakoj pojedinačnoj vrećici, kutiji i drugoj pošiljci. Osim toga, poslovna djelatnost primaoca pošiljke mora biti navedena u popratnom dokumentu i mora biti kompatibilna s predviđenom upotrebom.
- (2) Ako nema jasne napomene da prehrambeni proizvod nije namijenjen za ishranu ljudi, MDK-i iz tač. 2.1.5. i 2.1.11. Aneksa koriste se za sav kikiriki, ostale sjemenke uljarica i proizvode dobivene od njih i žitarice koje se stavljaju na tržište.
- (3) Što se tiče izuzetka za kikiriki i druge sjemenke uljarica za mrvljenje i primjene MDK iz tačke 2.1.1. Aneksa, on se primjenjuje isključivo na pošiljke na kojima je jasno označena namjena i napomena **"proizvod se mrvi za proizvodnju rafiniranog biljnog ulja"**. Napomena se stavlja na etiketu svake pojedinačne vrećice, kutije itd. te na popratni dokument (dokumente). Konačno odredište mora biti mašina za mrvljenje.

Član 12.

(Posebne odredbe za zelenu salatu)

Osim u slučaju kada je zelena salata koja je uzgajana pokrivena (zaštićena zelena salata), kao takva i označena, primjenjuju se MDK-i propisani u Aneksu za zelenu salatu koja je uzgajana na otvorenom.

Član 13.

(Uzorkovanja i analize)

Uzorkovanja i analize za službenu kontrolu MDK-a propisanih u Aneksu vrše se u skladu s propisima kojima se utvrđuju metode uzorkovanja i analiza za službenu kontrolu određenih kontaminanata u hrani.

Član 14.

(Praćenje i izvještavanje)

Agencija najmanje jednom godišnje izvještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o rezultatima praćenja pojave kontaminanata u hrani.

DIO TREĆI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 15.

(Prijelazne odredbe)

- (1) Hrana čiji MDK-i nisu u skladu s Dijelom 6. Policiklički aromatski ugljikovodici Aneksa ovog pravilnika, a koja je na dan stavljanja na tržište bila usaglašena s odredbama Pravilnika o maksimalno dozvoljenim količinama za određene kontaminante u hrani ("Službeni glasnik BiH", br. 37/09 i 39/12) i koja je stavljena na tržište prije stupanja na snagu ovog pravilnika, može biti na tržištu i nakon stupanja na snagu ovog pravilnika do datuma njenog minimalnog roka trajanja ili roka upotrebe.
- (2) Hrana čiji MDK-i prelaze propisane vrijednosti navedene u tač. 6.1.4. i 6.1.5. Dijela 6. Aneksa ovog pravilnika, koje se primjenjuju od 1. septembra 2014., a koja je stavljena na tržište prije 1. septembra 2014., može se i dalje nalaziti na tržištu i nakon tog datuma do datuma njenog minimalnog roka trajanja ili roka upotrebe.
- (3) Hrana čiji MDK-i prelaze propisane vrijednosti iz tačke 6.1.2. Dijela 6. Aneksa ovog pravilnika, koje se primjenjuju od 1. aprila 2013., a koja je stavljena na tržište prije 1. aprila 2013., može se nalaziti dalje na tržištu i nakon tog

- datum, do datuma minimalnog roka trajanja ili roka upotrebe.
- (4) Hrana čiji MDK-i prelaze propisane vrijednosti u tački 6.1.2. Dijela 6. Aneksa ovog pravilnika, koje se primjenjuju od 1. aprila 2015., a koja je stavljena na tržište prije 1. aprila 2015., može se nalaziti dalje na tržištu i nakon tog datuma, do datuma minimalnog roka trajanja ili roka upotrebe.
- (5) Hrana čiji MDK-i prelaze vrijednosti za PCB-ove koji nisu slični dioksinu, a koja je stavljena na tržište prije 1. decembra 2012., može se nalaziti na tržištu do datuma minimalnog roka trajanja ili roka upotrebe.
- (6) MDK za ohratoksin A u *Capsicum spp* iz tačke 2.2.11. Aneksa koji će se primjenjivati od 1. januara 2015. ne primjenjuje se na proizvode koji su stavljeni na tržište prije tog datuma.

- (7) Obavezu dokazivanja datuma kada su proizvodi stavljeni na tržište ima subjekat u poslovanju s hranom koji je proizvod stavio na tržište.
- (8) Aneks je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 16.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o maksimalno dozvoljenim količinama za određene kontaminante u hrani ("Službeni glasnik BiH", br. 37/09 i 39/12).

Član 17.

(Stupanje na snagu i primjena)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 135/14
8. jula 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, s. r.

ANEKS

Maksimalno dozvoljena količina za određene kontaminante u hrani⁽¹⁾

Dio I Nitrati

Hrana ⁽¹⁾		Maksimalno dozvoljena količina (mg NO ₃ /kg) (MDK)	
1.1	Svježi špinat (<i>Spinacia oleracea</i>) ⁽²⁾		3500
1.2	Konzervirani, duboko-smrznuti ili smrznuti špinat		2 000
1.3	Svježa zelena salata (<i>Lactuca sativa</i> L.) (zaštićena i uzgajana na otvorenom) izuzev zelene salate navedene u tački 1.4.	Berba od 1. oktobra do 31. marta: salata uzgajana pokrivena	5 000
		Berba od 1. oktobra do 31. marta: salata uzgajana na otvorenom	4 000
		Berba od 1. aprila do 30. septembra: salata uzgajana pokrivena	4 000
		Berba od 1. aprila do 30. septembra: salata uzgajana na otvorenom	3 000
1.4	"Iceberg"(kristal) vrsta zelene salate	salata uzgajana pokrivena	2 500
		salata uzgajana na otvorenom	2 000
1.5	Rukola (<i>Eruca sativa</i> , <i>Diplotaxis</i> sp, <i>Brassica tenuifolia</i> , <i>Sisymbrium tenuifolium</i>)	Berba od 1. oktobra do 31. marta:	7 000
		Berba od 1. aprila do 30. septembra:	6 000
1.6	Prerađena hrana na bazi žitarica i hrana za bebe, za dojenčad i malu djecu ^{(3) (4)}		200

Dio II. Mikotoksini

Hrana ⁽¹⁾		Maksimalno dozvoljena količina (µg/kg) (MDK)			
2.1	Aflatoksini	B ₁	Suma B ₁ , B ₂ , G ₁ i G ₂	M ₁	
2.1.1.	Kikiriki i druge sjemenke uljarica ⁽⁴⁰⁾ koji će se podvrgnuti sortiranju, ili drugoj fizikalnoj obradi, prije ljudske konzumacije ili upotrebe kao sastojka u hrani sa izuzetkom: - kikirikija i drugih sjemenki uljarica za mrvljenje radi proizvodnje rafiniranog biljnog ulja	8,0 ⁽⁵⁾	15,0 ⁽⁵⁾	—	
2.1.2.	Bademi, pistacije i koštice kajsije koji će se podvrgnuti sortiranju, ili drugoj fizikalnoj obradi, prije ljudske konzumacije ili upotrebe kao sastojka u hrani	12,0 ⁽⁵⁾	15,0 ⁽⁵⁾	—	
2.1.3.	Lješnici i brazilski orasi koji će se podvrgnuti sortiranju, ili drugoj fizikalnoj obradi, prije ljudske konzumacije ili upotrebe kao sastojka u hrani	8,0 ⁽⁵⁾	15,0 ⁽⁵⁾	—	
2.1.4.	Orašasti plodovi, izuzev orašastih plodova iz 2.1.2. i 2.1.3. koji će se podvrgnuti sortiranju, ili drugoj fizikalnoj obradi, prije ljudske konzumacije ili upotrebe kao sastojka u hrani	5,0 ⁽⁵⁾	10,0 ⁽⁵⁾	—	
2.1.5.	Kikiriki i druge sjemenke uljarica ⁽⁴⁰⁾ i proizvodi iz njihove prerade namijenjeni za neposrednu ishranu ljudi ili korištenje kao sastojka u hrani sa izuzetkom: - sirovih biljnih ulja namijenjenih za rafiniranje - rafiniranih biljnih ulja	2,0 ⁽⁵⁾	4,0 ⁽⁵⁾	—	
2.1.6.	Bademi, pistacije i koštice kajsije namijenjene za neposrednu ishranu ljudi ili za korištenje kao sastojka u hrani ⁽⁴¹⁾	8,0 ⁽⁵⁾	10,0 ⁽⁵⁾	—	
2.1.7.	Lješnici i brazilski orasi namijenjeni za neposrednu ishranu ljudi ili za korištenje kao sastojka u hrani ⁽⁴¹⁾	5,0 ⁽⁵⁾	10,0 ⁽⁵⁾	—	
2.1.8.	Orašasti plodovi, osim orašastih plodova iz 2.1.6. i 2.1.7. i proizvodi iz njihove prerade, namijenjeni za neposrednu ishranu ljudi ili za korištenje kao sastojka u hrani	2,0 ⁽⁵⁾	4,0 ⁽⁵⁾	—	
2.1.9.	Suho voće, osim sušenih smokvi, koje će se podvrgnuti sortiranju, ili drugoj fizikalnoj obradi, prije ljudske konzumacije ili upotrebe kao sastojka u hrani	5,0	10,0	—	
2.1.10.	Suho voće, osim sušenih smokvi, i proizvodi iz njihove prerade namijenjeni za neposrednu ishranu ljudi ili za korištenje kao sastojka u hrani	2,0	4,0	—	
2.1.11.	Sve žitarice i svi proizvodi dobiveni od njih, uključujući i prerađene proizvode od žitarica, osim hrane pod rednim brojevima 2.1.12., 2.1.15. i 2.1.17.	2,0	4,0	—	
2.1.12.	Kukuruz i riža koji će se podvrgnuti sortiranju, ili drugoj fizikalnoj obradi, prije ljudske konzumacije ili upotrebe kao sastojka u hrani	5,0	10,0	—	
2.1.13.	Sirovo mlijeko ⁽⁶⁾ , termički obrađeno mlijeko i mlijeko za izradu proizvoda na bazi mlijeka	—	—	0,050	